

VYTAUTO DIDŽIOJO
UNIVERSITETAS
MCMXXII

Atžvalga į darbo procesą reformuojant profesinio mokymo turinį: metodologiniai ir didaktiniai aspektai

Vidmantas Tūtlys
Vytauto Didžiojo universiteto
Profesinio rengimo studijų centras

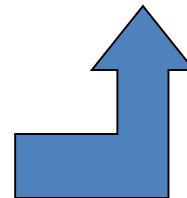
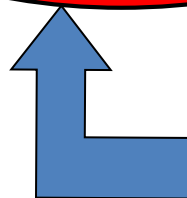
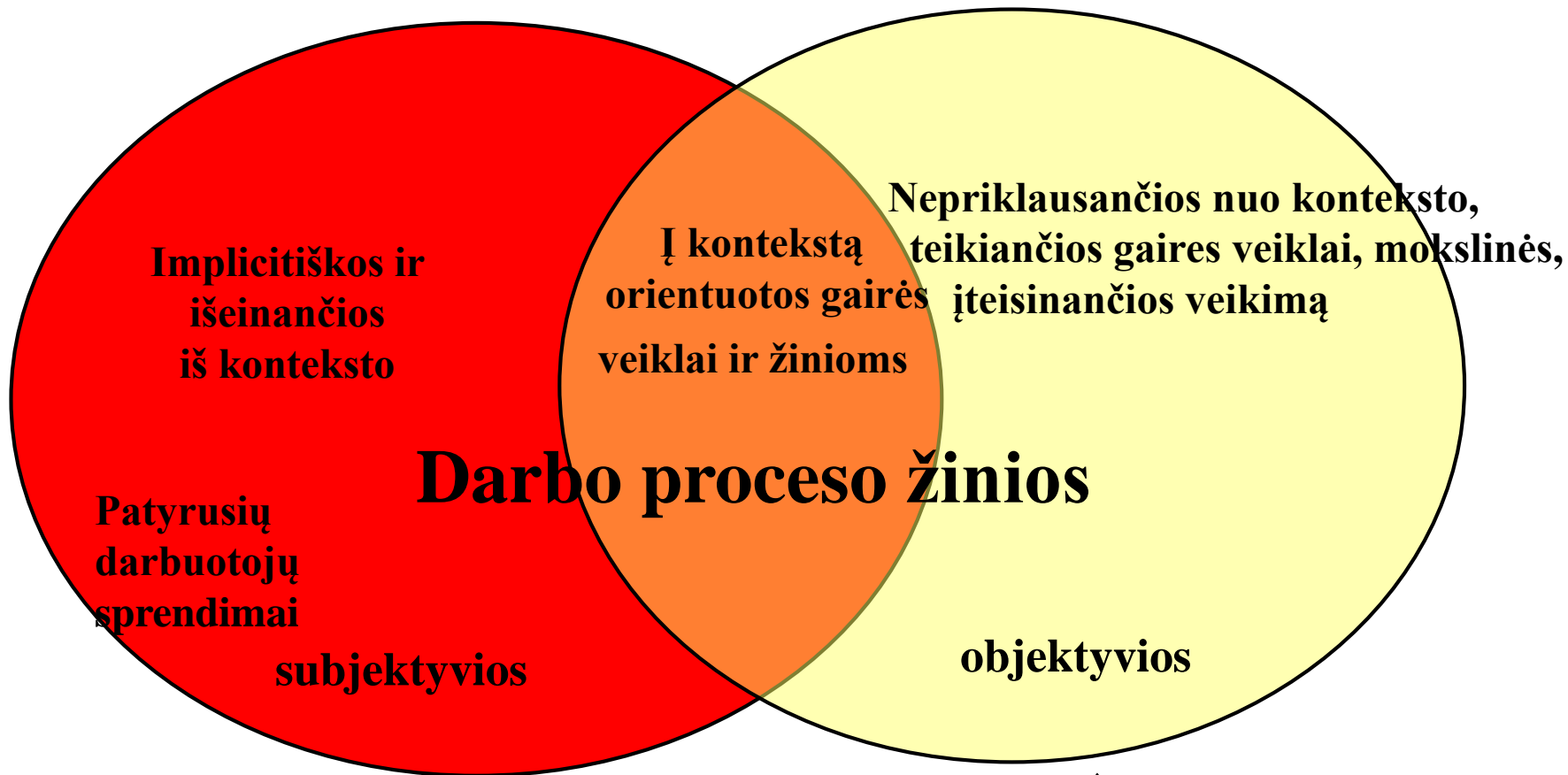
Kodėl atžvalga į darbo procesą yra svarbus profesinio rengimo plėtros veiksnys?

- Padeda lanksčiai ir efektyviai atsižvelgti į veiklos reikalavimus ir jų kaitą projektuojant profesinio mokymo turinį (proaktyvus požiūris į veiklos turinį ir jo kaitą).
- Laiduoja įvairias profesinio tobulėjimo galimybes: specializaciją konkrečioje veiklos srityje (darbo procese), galimybes įgyti platesnes kompetencijas reikalingas skirtingų darbo procesų įvaldymui.

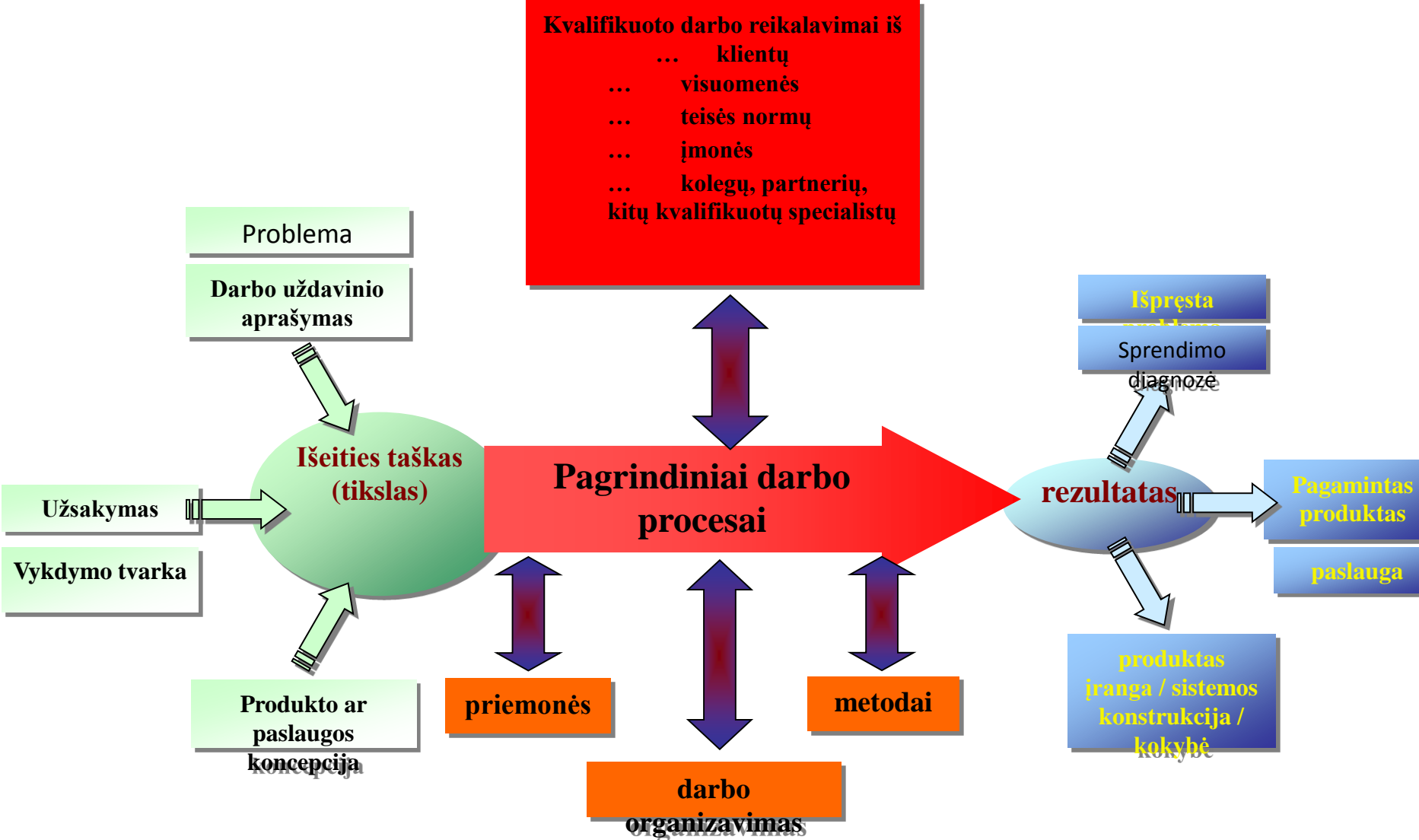
Darbo proceso žinių charakteristikos (Becker, Spöttl, 2008)

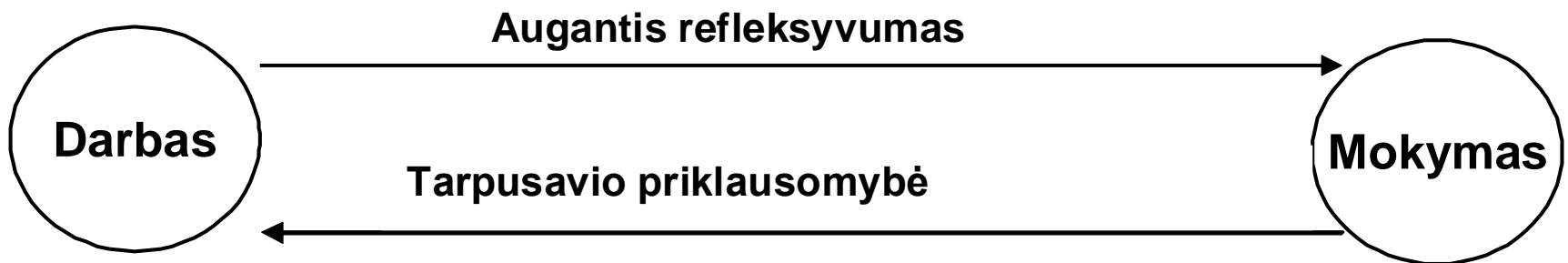
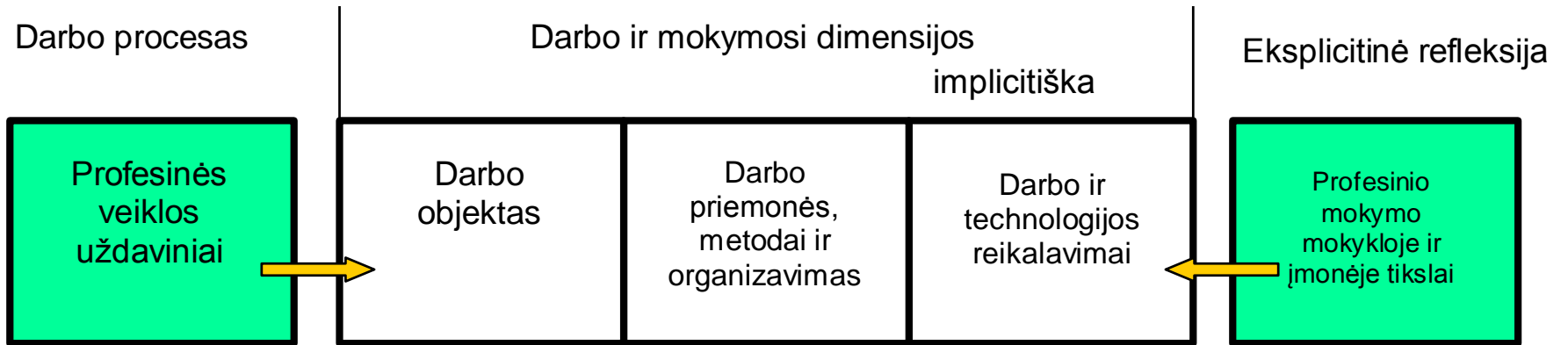
Praktinės žinios

Teorinės žinios

Esminiai darbo proceso elementai (Becker, 2008)

Kvalifikacinių reikalavimų ir mokymo tikslų struktūra, įvertinant mokymo turinį

Darbo proceso tyrimui naudojami metodai (Becker, Spöttl, 2008)

- Veiklos stebėjimas
- Struktūruotas interviu su įmonių atstovais
- Situacinė ekspertų diskusija
- Veiklos uždavinių analizė
- Veiklos uždavinių sąrašo parengimas
- Užsakymo vykdymo proceso analizė
- Betarpiškas darbuotojų įtraukimas į tyrimą / tyrėjo dalyvavimas įmonės veikloje

Sektorinių profesinių standartų atitiktis darbo proceso metodologijai

- Holistinis požiūris projektuojant sektorinius-profesinius standartus: atžvalga į sektoriui būdingą veiklos kontekstą ir jo keliamus reikalavimus, profesinių veiklų ir jas atitinkančių kvalifikacijų tarpusavio sąveikų įvertinimas.
- Kvalifikacijos struktūros ir turinio atitikimas darbo procesu grindžiamos kvalifikacijų projektavimo reikalavimams: kvalifikacijos vienetai, apimantys darbo procesui atlikti reikalingas kompetencijas.

Atžvalga į darbo procesą organizuojant mokymo procesus: didaktiniai principai

- Pagrindinis mokymo/-si tikslas – įgyti darbo procesui atlikti reikalingas kompetencijas, o ne pagaminti gaminį, ar suteikti paslaugą.
- Mokymas/-is (arba didžioji jo dalis) vyksta realiame darbo proceso kontekste (įmonėje, organizacijoje, darbo vietose).
- Svarbi patyrusių specialistų vykdoma mokymo/-si proceso priežiūra ir metodinės pagalbos teikimas.
- Besimokantieji nuolat reflektuoja veiklos atlikimą, kaupdami ir įtvirtindami reikalingas žinias.

Atžvalga į darbo procesą organizuojant kompetencijų vertinimą: didaktiniai principai

- Vertinimo objektas – ne tik (ir ne tiek) atskira kompetencija, bet kompetencijų visumos taikymas vykdant darbo procesus.
- Svarbus vertinimo kriterijus yra sąsajos tarp įgytų kompetencijų ir gebėjimas jas derinti tarpusavyje vykdant darbo procesus.
- Vertinimo užduotys turi reikalauti taikyti ne vieną kompetenciją, bet kiek įmanoma daugiau kompetencijų, reikalingų konkretaus darbo proceso vykdymui.
- Reikalavimai vertintojams: turi būti konkretaus darbo proceso/-ų ekspertai, turintys ne mažiau 5 metų darbo patirtį.
- Tinkamiausi vertinimo metodai: projekto vykdymas, portfolio.

Atžvalga į darbo procesą profesinio mokymo curriculum projektavimo, mokymo organizavimo ir vertinimo diegimo srityje: pagrindiniai iššūkiai

- Profesinio mokymo curriculum projektavimas:
- Sektorinių profesinių standartų diegimas – palankus veiksnys stiprinti profesinio rengimo atžvalgą į darbo proceso reikalavimus.
- Nacionalinių modulinių profesinio mokymo programų diegimas. Pagrindinis iššūkis: kaip suderinti kompetencija grindžiamus modulių su reikalavimu holistiškai atsižvelgti į darbo proceso reikalavimus?
- Pameistrystės (dualinio modelio) diegimas - palankus veiksnys stiprinti profesinio rengimo atžvalgą į darbo proceso reikalavimus.
- Sektorinių praktinio mokymo centrų steigimas ir veikla – infrastruktūros sąlyga, kuri gali būti palanki stiprinti profesinio rengimo atžvalgą į darbo proceso reikalavimus, jeigu šiuose centruose pavyks sukurti realaus darbo proceso sąlygas.

Dėkoju už dėmesį.

Vidmantas Tūtlys
Vytauto Didžiojo universiteto
Profesinio rengimo studijų centras
Jonavos 66, LT-44191 Kaunas
Tel.: 8-37 327826
El. paštas: v.tutlys@smf.vdu.lt